

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМ. Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. П. ДРАГОМАНОВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 90-РІЧЧЮ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE “A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES”**

Харків
2020

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту;

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Редакційна колегія:

- Бутько Т. В.** – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ
Лаврухін О. В. – д-р техн. наук, професор, чл.-кор. ТАУ, академік МАБЖ
Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ
Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор
Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор
Калабухін Ю. Є. – д-р техн. наук, професор
Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор
Панков Г. Д. – д-р філос. наук, професор
Петрушов В. М. – д-р філос. наук, професор
Рассоха І. М. – д-р філос. наук, професор
Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент
Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент
Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ
Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент
Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент
Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент
Прогонний О. М. – канд. техн. наук, доцент
Скорик О. О. – канд. техн. наук, доцент
Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент
Алексєєнко Н. В. – старш. викладач

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 7 від 21.09.2020 р.)

Л 93 Людина, суспільство, комунікативні технології : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 90-річчю Українського державного університету залізничного транспорту, 15–16 жовтня 2020 р. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2020. 295 с.
ISBN 978-617-7927-35-7

УДК 740+656+338

Друкується в авторській редакції

ISBN 978-617-7927-35-7

© Авторський колектив, 2020

мислення, є одним із елементів екзистенційної традиції європейської культури, при цьому можна навіть поставити питання, а чи ці *екзистенційні мотиви* не становлять у кінцевому підсумку лейтмотиви, тобто провідні, центральні мотиви української культури загалом. Проте специфіка саме української екзистенційної традиції полягає в тому, що принцип індивідуальної неповторності доповнюється моментом інтенсивного національного утвердження; останнє здійснюється в умовах, які всіляко йому перешкоджають, в умовах несприятливих і навіть жорстоких, а тому таке утвердження неминуче веде до самопожертви.

Список використаних джерел

1. Ушкалов Л. Від бароко до постмодерну. Статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2011. 550 с.
2. Макаров А.М. Світло українського бароко. Київ: Мистецтво, 1994. 288с.
3. Ушкалов Л. Що таке українська література. Есеї. Львів: Видавництво старого Лева, 2015.352 с.
4. Сковорода Г. Вірші. Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи. Київ: Наукова думка, 1983. 542 с.
5. Кралюк П. «...бенкет смерті в образі життя». Василь Стус як філософ-екзистенціаліст. Ден, 2010. №192-193. с.15.
6. Українські поети-романтики: Поетичні твори. Упор і приміт. М.Л. Гонча рука. Київ: Наукова думка, 1987. 592 с.
7. Шевченко Т.Г. Кобзар / Київ: Дніпро, 1974. 623 с.
8. Пріцак О. Шевченко – пророк. Сучасність, 1989. №5.
9. Шевченко Т.Г. Твори у п'яти томах. Т.5. Автобіографія. Щоденник. Вибрані листи. Київ: 1979. 567 с.

ДОВГАНЬ А. О., *д.філос.н., професор*

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Н.МАЛЬБРАНШТА ДАВНЬОКИТАЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ

Французький філософ Ніколя Мальбранш (1838-1775) не випадково обрав для критичного аналізу давньокитайську філософію, оскільки соціальні коріння її виникнення нагадують йому умови виникнення цієї специфічної форми суспільної свідомості в давніх Греції, тобто одну і ту ж соціальну епоху. Загально визнано, що становлення давньогрецької філософії припадає на VII -

III ст. до нашої ери (досократичний період). Також формування давньокитайської філософії починається приблизно в VI ст. до н. ери. Проте крім хронологічного співпадання існують ще соціальні умови: перехід від раннього рабства з пережитками первісно-суспільного ладу до розвинутого рабства. Це був період зміни патріархальної системи рабства з її продукуванням безпосередніх засобів існування до виробництва додаткової вартості.

На думку Мальбранша, попри сутнісну специфіку китайської філософії як епохального пласту світової культури, в ній самій проходила віками непримиренна ідейна боротьба між представниками різних філософських шкіл стосовно утвердження тої чи іншої парадигми світорозуміння. Він досить вдало виокремив в загальній суперечливій атмосфері світосприйняття китайської філософії вчення про Лі, що було базовим компонентом концепцій світобудови багатьох давніх китайських філософських шкіл. Для критичного розгляду Мальбранш обрав конфуціанство, частково моїзм та легізм, досить впливові, але непримиренні одна з одною філософські школи, які ґрунтувались на ранньому міфологічно-релігійному епосі. Так у Н.Мальбранша викристалізовується дихотомія загальнофілософських парадигм: з одного боку антична філософія в постатях Аристотеля, Сенеки, давньокитайська філософія (конфуціанство, моїзм, легізм) і, з іншого боку, цілковитою протилежністю до них – середньовічне та новочасне християнство з його ідеєю монотеїзму. Проведений ним аналіз давніх філософських концепцій європейської та китайської культур дав йому можливість знайти в них спільне ядро гносеологічних інтересів обох культур – проблему першоначала, сфокусовану у вченні про Бога, і яке засвідчує, на його думку, нижчість міркувань китайських філософів про божественну світобудову.

Важливою складовою філософської системи Мальбранша є праця «Бесіда одного християнина філософа з китайським філософом». Бо саме вона демонструє спробу філософа показати перевагу його християнського монотеїстичного вчення перед концептуально заниженою роллю китайського божества у будові світу та реалізації пізнавальної здатності людини. На думку Мальбранша духа не цікавлять самі матеріальні предмети, бо він (дух) оперує самими ідеями матеріальних речей (неба, землі, тощо). Дух постійно думає про світло, яке з'єднує душу і тіло. Люди здатні бачити тільки те, що не може бути початком. В давній китайській філософії саме Лі є тим світлом, яке дає людям розуміння світу, бо він (Лі) і є те ж небо, і той же нескінченний простір, який розміщений під тим же небом. Для Мальбранша китайський бог Лі є пустота і не початок виникнення, бо це одне і те ж. На його переконання Лі не може побачити все, що існує, якщо в ньому відсутній бог. Саме в своєму діянні Бог відкриває в собі реальність, і себе як початок безпосереднього чуттєвого

пізнання. Проте ніхто із смертних не задовольняється безсмертям, бо безсмертя – це нескінченність, а нескінченність смертну людину не задовольняє.

Китайський філософ сприймає наявність Лі образно, як могутнього імператора, який є земним втіленням найвищої справедливості. Вустами свого співбесідника – опонента китайського філософа Мальбранш говорить, що східній (китайській) філософії незрозуміла християнська ідея існування Бога-Творця. За французьким філософом чуттєве сприйняття не дає істинного знання, таке знання є відносне і воно істинне до тих пір, доки санкціонує чуттєвість. Він наголошує на реальному існуванні думок про матеріальні речі світу, і саме в думках – образах ми бачимо і сприймаємо цей світ, сприймаємо його таким, яким він є.

Мальбранш не заперечує об'єктивну необхідну причину чуттєвого сприйняття реальних речей. Однак акцентує увагу на випадку, випадковій причині появи відповідних вражень людини про реальні предмети, за що і отримав статус оказіоналіста в історії філософії.

Він критикує китайську філософську думку за признання нею матеріалістичного розуміння суті Лі. Пояснює, що із настанням смерті людини припиняється і її життя, а значить припиняється і дія Лі. Тоді виникає пустота, яка має джерело, начало, початок, але Лі таким початком не може бути. Бо Лі має силу існування лише в реально існуючих індивідах. Тому китайський бог Лі є, на думку філософа недосконалим. Правда, Мальбранш визнає, що для християнського філософа поки-що незрозуміла сутність духу, який вмирає. Він приходить до думки, що китайська філософія не визнає перевагу Бога-Творця всіх образів речей перед ніщо, бо, як стверджує китайський мудрець, ніщо більше, ніж нескінченність всіх образів.

Для китайського філософа християнський бог є фантазія без реального існування. Мальбранш же стверджує, що безпосередньою реальністю є все, в чому є дух. Людина не може мати бачити пустку, оскільки її (пустки) як такої немає. Пустка людині невідома навіть у сні. Тому китайська філософія помиляється, коли стверджує про реальну наявність «ніщо», пустки, яка до того ж стоїть над Лі. Отже, полеміка християнського філософа-теолога з китайським філософом розгортається навколо проблеми першопочатку, першопричини буття світу.

Навіть Небо – єдина метафізична субстанція в конфуціанському трактаті «Дуньюй», – виступає в образі верховного регулюючого та контролюючого начала, а не божества. Небо виступає як абстрактна сила, що приводить до секуляризації ритуалу та світогляду. Зв'язок вищого земного правителя (сина Неба) разом із самою небесною владою (Небом) засвідчується відповідною благодаттю – добротою на основі притаманної сину Неба індивідуальної якості

(Де). Наявність такої якості особи земного правителя є обов'язковою умовою для отримання небесного мандата (тинь-мин) на земну владу. Втрата цієї якості – підстава для повалення імператора з престолу.

Аналіз конфуціанських та легістських праць IV-II ст. до н.е. свідчить про намагання мислителів цих напрямків підвести підсумки діяльності попередніх століть в ім'я їх раціонального використання на благо Піднебесної. Тут практицизм китайського мислення деталізований в ряді принципів: 1. пріоритет суспільства і держави; 2. авторитет мудрості (розуму); 3. нормативність текстів з їх практичним застосуванням в реальних людських відносинах у формі конкретних ритуалів поведінки. Звісно Мальбранш не сприймає такого практицизму, і навіть можна сказати, прагматизму китайських філософських систем цього періоду. Саме традиція китайської філософії опиратись на класичні древні тексти та міркування давньокитайських мудреців викликала у Мальбранша різке неприйняття. На його думку люди в любую епоху не повинні знаходитись в «інтелектуальному полоні» традицій, оскільки світ прогресує. У дискусії із китайським філософом Мальбранш висловлював необхідність використовувати науковий метод пошуку істини, не обмежуючи його застосування лише чуттєвим пізнанням та життєвим досвідом, закон Лі має бути підпорядкованим закону Бога. Мальбранш не відкидає життєвий досвід як основу осягнення істини християнином і який лежить в основі китайського розуміння походження світу. Проте піддає сумніву здатність чуттєвого пізнання досягнути найвищу істину.

Цей новочасний мислитель обрав для критичного розгляду той період розвитку китайської філософії, який знаменує завершення міфологічності світосприйняття і початки першої філософії китайців в класовому суспільстві. Філософське мислення начебто виносить ДАО в безтілесну сферу буття світу, дає перспективу створення теоретичної моделі незвіданого майбутнього та моделі нової світобудови з урахуванням ідеалів родового минулого. Всі філософські течії Китаю того періоду (XII-II ст. до н.е.) намагались через Піднебесну включити до своїх поглядів про глибоку дофілософську традицію своїх вчень світоглядні ідеали родового минулого. Але підходи у них визначаються різні. Лаоцзи проповідує принцип природного життя (цзижань) на основі загальної рівності п'ятьма речей з позицій родової демократії. Конфуцій з позицій родової аристократії – вчення про соціальну ієрархію і принцип ритуальної поведінки (Лі). Для даоїста Учителем є природа, людина мовчить, спостерігає і копіює природу. В конфуціанстві – мудрий учитель оточений натовпом учнів, що його люблять і підкоряються йому. Саме за пріоритет в традиції і проходить боротьба філософських течій в Китаї цього періоду.

Мальбранш намагається нівелювати індивідуальне начало в китайській традиції світобудови. Для опису таких поглядів використав геометричні образи і обрав як за вихідне – поняття «крапка». Для європейського філософа «Бог є крапка» - центр скрученого кола, і тому ніяка крапка самого кола не може бути ідентична його центру. Першоначало присутнє в кожній сутності світу як закономірність. Людина подібна до всіх інших частин світу, оскільки сама вона є частинкою цього світу. Китайський давній філософ, навпаки, підкреслює, що конкретний індивід – це той же самий світ, який оточує людину зовні. Людина містить в собі весь світ, китайському філософу не потрібно мати Бога, який сприятиме пізнанню сутності, бо для китайського філософа кожна людина є маленькою картиною, зліпком, образом неосяжного світу. Тому немає також необхідності мати бога, який би демонстрував безмежжя світу.

Мальбранш хоче підпорядкувати китайського бога Лі з його прагматичною здатністю впливати безпосередньо на реальне, матеріальне життя людей ідеалістичному принципу єдиного Творця. Він пропонує своєму уявному співбесіднику – китайському філософу підпорядкувати принцип Лі принципу «Тео», який втілює в собі ідею нематеріального бога, нематеріальності початку світу. Філософ погоджується із статусом Лі як законом що регулює земні справи, але заявляє, що і закони також є різні.

На думку Конфуція дотримання Лі повинне забезпечити вічне та незмінне панування аристократії. Конфуцій вважав, що основою порядку в країні є Лі – широке коло традиційних правил, які втілювались на практиці в конкретних ритуалах життєдіяльності. Лі функціонує як основа управління, принцип що здійснюється через ритуал і норми законодавства. Тому добро – це дотримання того, що закладене в людині споконвічно, тобто дотримання Лі та відмова від бажання щось змінити в своєму житті.

Якщо для християнина Бог є всесильний і знаходиться в кожній людині, то китайський філософ не сприймає ідею про всесилля європейського бога, він відкидає ідею божества як початку всього сущого, як першо-початку, а не однієї із існуючих причин і начал.

Європеєць, згідно Мальбраншу, сприймає Бога через задоволення, насолоду спілкування із Творцем. Французький філософ також говорить, що саме поняття справедливості об'єднує китайське вчення про Лі з християнським принципом буття бога як найвищої справедливості. Проте відразу ж заявляє про якісну відмінність християнського Бога від китайського Лі, а саме, що європейський бог і є та сутність, яка занурює в себе все існуюче, і якій притаманне нескінченне існування. Бог є цілісна сутність, яка не ділиться на протилежності, як це робить, за словами китайського філософа його Лі.

На думку Мальбранша давні китайські філософи не розуміють сутності істини, якою вони називають Лі, і вони ж самі винні в обмежених законах про нього. Мислитель вважає, що в китайській філософії побутує усвідомлення заниженої ролі Лі в створенні світу. Функцією Лі є лише координація відносин людей різних соціальних станів. Лі є найвища мудрість, але він сам цього не знає, і якщо він щось робить, то не усвідомлює своїх дій. Китайський філософ заперечує християнське заниження ролі в Лі в створенні та бутті світу. Для китайського філософа етичний зміст мудрості стоїть вище бога, він тому мудрий, що черпає свою досконалість із мудрості. Звісно Мальбранш вбачає в такому тлумаченні сутності Лі близькість до розуміння сутностей в аристотелівській філософії, цим в китайській та грецькій філософії затушовується активна, творча функція божественної сили, вона ставиться в один ряд з іншими, незалежними від бога, причинами буття світу. Більше того, в китайській філософії дія божественної благодаті зводиться лише до регулятивної функції – Лі як ритуалу поведінки та прояву волі Піднебесної. Мальбранш закликає китайських філософів відмовитись від шанобливого ставлення до Лі, оскільки, на його думку, він (Лі) не знає Бога і не знає, як той діяв при створенні світу. Проте заклик Мальбранша не був прийнятий до уваги китайськими мислителями, триста років по тому ми і далі бачимо інтенсивне продукування принципу Лі в сучасній китайській культурі і філософії.

Список використаних джерел

1. Древнекитайская философия. Собрание текстов в двух томах. Москва: Мысль, 1972., Т.1., 1973. Т.2.
2. Лінь Яньмей. В чем причина утрат духа гуманизма. Вестник российского философского общества. 2007. Москва. 141 с..
3. Николай Мальбранш. Разыскания истины. Санкт-Петербург: Наука, 1999. 236 с.
4. Ніколя Мальбранш. Бесіда християнського філософа із філософом китайським про існування та природу Бога. 1708р. [html:file: //F: Malebranch.mht](http://file:///F:/Malebranch.mht) (Nicolas Malebranche. Entretien d'un philosophe chrétien, et d'un philosophe chinois, sur l'existence et la nature de Dieu).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

ПРИВІТАННЯ УЧАСТНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ С.В.ЛАНЧЕНКО	3
АБАШНІК В.О. ЕДМУНД ГУССЕРЛЬ У ФІЛОСОФІЇ ІСИДОРА ПРОДАНА (1854–1919/20)	6
АБАШНІК У.В. ВАЛЬТЕР БЕНЬЯМІН (1892–1940) ТА МЕДІА-ФІЛОСОФІЯ	10
АЛЕКСЄЄНКО Н.В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	13
АНДРУЩЕНКО В.П. ПЛАГІАТ ТА НЕДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЗАГРОЗА НАУКОВОМУ ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	15
БАБИЧ В.П. ОСНОВИ РАЗУМНОГО, ЦИВИЛИЗОВАНОГО МЫСЛЕТВОРЧЕСТВА	21
БЛИЗНЮК Л.М. ФЕНОМЕН МОВЛЕННЄВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	31
ГОРОБЧУК Л. М. СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ОСОБИСТОСТІ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	34
ГРОМОВА О.В. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗВИКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	38
ДАНІЛ'ЯН В. О. ДУАЛЬНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА НЕДОЛІКИ	41
ДАНІЛ'ЯН В. О. ПРОБЛЕМА СВОБОДИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ТВОРЧОСТІ НОРВЕЗЬКОГО ФІЛОСОФА ЛАРСА СВЕНДСЕНА	44
ДАХНІЙ А.Й. Г.С. СКОВОРОДА ТА Т.Г. ШЕВЧЕНКО ЯК ЗАСНОВНИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ	46
ДОВГАНЬ А. О. Н.МАЛЬБРАНШТА ДАВНЬОКИТАЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ	51
ДОЛЬСКАЯ О.О. ФОРМУВАННЯ НАРРАТИВУ ПОСТЛЮДИНИ: РОЗДУМИ ПРО ПІДГРУНТЯ НОВОЇ АТРОПОЛОГІЇ	57
ЗАГРІЙЧУК І. Д. НЕЗАВЕРШЕНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНОЇ ЗЛАГОДИ	61
ІЛЬІН В.В., ІЛЬІНА А.А. РАЦИОНАЛЬНОСТЬ ПОВЕДЕНИЯ И ПРОБЛЕМА СООТНОШЕНИЯ ЭТИКИ И ЭКОНОМИКИ	65
КАРПЕНКО І.В. «ВЗАЄМНІСТЬ ПЕРСПЕКТИВ» А. ЩЮЦА ЯК МОЖЛИВІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ	71
КОЛЕСНИК К.Е. ПРОЕКТ RAIL BALTIKA: РОЗБУДОВА ТА ГЕОПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	75
КОЛИЧЕВА Т.В. ГЕШТАЛЬТ-МЕТОДОЛОГІЯ ПІЗНАННЯ ЛЮДСЬКОЇ СУТНОСТІ ЯК ЗАСІБ НАБЛИЖЕННЯ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ ІНДИВІДА	81
КОММЕДАЛ О. ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В НОРВЕГІЇ: ДОСВІД ПРАКТИЧНОГО ВТІЛЕННЯ	84
ЛЕБЕДЄВ В. О. ЖАНР «ТЕМНЕ ФЕНТЕЗІ» У СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ	87
ЛЮБІВИЙ Я.В. КОНСТРУКТ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СВОБОДИ У КРИЗОВОМУ СОЦІУМІ	88

Наукове видання

**VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 90-РІЧЧЮ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
“A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES”**

м. Харків, 15–16 жовтня 2020 р.

Відповідальність за наукову достовірність матеріалів та відсутність плагиату
несуть автори

Матеріали публікуються в авторській редакції

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Умов. друк. арк. 17,15. Наклад 100 прим. Замов. № 1006/8-20.

Видавництво ТОВ «ДІСА ПЛЮС»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: серія ДК № 4047 від 15.04.2011 р.
61029, м. Харків, шосе Салтівське, буд. 154. Тел. (057) 768-03-15,
e-mail: disadruk@gmail.com

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В. В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2400000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.
e-mail: bookfabrik@mail.ua